

Maření výkonu soudního rozhodnutí

I pokud obviněný pouze jednorázově poruší zákaz výkonu činnosti, uložený mu soudním rozhodnutím, jsou-li shledány další skutečnosti, které se zřetelem na povahu a závažnost tohoto činu nevyklučují uplatnění trestní represe, ale naopak zvyšují intenzitu činu, který by bylo jinak možné považovat za méně závažný, jsou naplněny znaky přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a nelze použít princip „ultima ratio“.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 950/2011, ze dne 31.8.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného L. J., proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 5. 2011, sp. zn. 11 To 136/2011, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 2 T 7/2011, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného L. J. odmítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 9. 3. 2011, sp. zn. 2 T 7/2011, byl obviněný L.J. uznán vinným přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění tam popsanych dopustil tím, že dne 17. 12. 2010 kolem 22.50 hodin řídil v J. motorové vozidlo zn. Opel Vectra, modré barvy, přičemž byl kontrolován hlídkou Policie České republiky, a takto si počínal přesto, že mu byl mimo jiné rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 26. 9. 2007, sp. zn. 1 T 127/2007, pravomocným dne 13. 10. 2007, uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu čtyř let.

Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.

Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací usnesením ze dne 3. 5. 2011, sp. zn. 11 To 136/2011, podle § 256 tr. ř. zamítl odvolání, které proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal obviněný.

Obviněný prostřednictvím obhájce Mgr. Miloše Znojemskeho napadl z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uvedené usnesení odvolacího soudu dovoláním, ve kterém zejména namítal, že nebyla při jednorázovém řízení motorového vozidla naplněna skutková podstata přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Proti této právní kvalifikaci brojil proto, že šlo o jedinou jízdu na krátkou vzdálenost při prakticky nulové hustotě silničního provozu, a proto při bezpečné jízdě se nelze dopustit uvedeného trestného činu, a to ani s odkazem na případné dřívější odsouzení obviněného pro stejnorodou trestnou činnost. Pokud byl ohledně dřívějších skutků uznán vinným a odsouzen, tato dřívější odsouzení nemají vliv na posouzení rozhodující právní otázky maření nebo podstatného ztížení výkonu rozhodnutí soudu. Obviněný zdůraznil, že v případě jediného skutku je třeba vycházet z judikatury vztahující se k § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., podle níž je naplněna skutková podstata přečinu pouze v případě, kdy se pachatel dopustí daného jednání opakovaně, až v případě opakovaného nedodržování uloženého zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel je naplněna skutková podstata podle § 337 tr. zákoníku. Ve věci se jedná o vlastní posouzení

naplnění formální stránky trestného činu, kdy podle judikatury jednorázové porušení zákazu výkonu určité činnosti ještě nedosahuje intenzity maření výkonu úředního rozhodnutí. Dovolatel poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 1986, sp. zn. 4 Tz 1/86, podle kterého jednání obviněného, jenž uskutečnil tři krátkodobé jízdy motorovým vozidlem v době výkonu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel, nenaplnňuje znaky trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Dále upozornil na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2007, sp. zn. 5 Tdo 1300/2007, podle něhož se vyžaduje závažné jednání pachatele, které vykazuje výraznou intenzitu a je zpravidla soustavnější a jehož důsledkem bude maření nebo podstatné ztížení výkonu rozhodnutí. Obviněný je přesvědčen, že v daném případě měl odvolací soud i s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe obsažené v § 12 odst. 2 tr. zákoníku zrušit rozsudek soudu prvního stupně, a obviněného zprostit obžaloby, neboť skutek, kterého se obviněný dopustil, není přečinem. Obviněnému byla doručena výzva k nástupu výkonu trestu a s ohledem na výše uvedené požadoval, aby předseda senátu podle § 265o odst. 1 tr. ř. rozhodl o odložení, resp. přerušení výkonu rozhodnutí.

V závěru dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 5. 2011, sp. zn. 11 To 136/2011, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

K dovolání se písemně vyjádřila státní zástupkyně působící u Nejvyššího státního zastupitelství, která po stručném shrnutí obsahu obviněným uplatněných námitek a významu dovolání vyjádřila, že v dovolání napadených rozhodnutích není zřejmý extrémní rozpor mezi skutkovými a právními závěry. Tento nelze dovozovat jen z přesvědčení obviněného, že důkazy měly být hodnoceny jiným způsobem. Dovolatel opakoval obsahově shodné námítky užitě v rámci odvolání, jimiž se odvolací soud podrobně zabýval a učinil logický závěr, na který státní zástupkyně odkázala. V závěru svého vyjádření shledala, že dovolání bylo podané z jiného důvodu, než jaký je uveden v § 265b tr. ř. a navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) když shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), posuzoval, zda uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze považovat za důvod dovolání v tomto ustanovení vymezený a zda je dovolání opodstatněné.

Na podkladě důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., o který obviněný dovolání opřel, se lze domáhat přezkoumáním napadeného rozhodnutí, jestliže toto rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. O takovou vadu se jedná tehdy, když se týká otázek právního posouzení věci. Námítkami, že jednorázovým jednáním obviněný nenaplnil skutkovou podstatu přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť soudy nepřihlédly k zásadě subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku, uvedený dovolací důvod naplnil, a Nejvyšší soud proto posuzoval opodstatněnost takto podaného dovolání.

Přečín maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku spáchá ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána, nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu.

Trestní zákoník v ustanovení § 337 odst. 1 písm. a) [stejně tak jako i dříve trestní zákon č. [140/1961](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů v ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák.] poskytuje ochranu řádnému výkonu rozhodnutí soudů a dalších orgánů veřejné moci. Znak maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáno není a vykonat ho nelze nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek.

Trestní zákoník nedefinuje, kdy konkrétně dojde k maření nebo podstatnému ztížení rozhodnutí, ale ponechává vymezení tohoto pojmu zcela na posouzení konkrétních skutečností, zda se již v daném případě jedná o takové porušení, které zasahuje do výkonu porušovaného rozhodnutí, anebo se jedná jen o jednání menší intenzity, které lze posoudit jako přestupek. Protože v každé jednotlivé věci mohou být skutečnosti pro posouzení tohoto znaku odlišné, není ani v rámci soudní praxe možné tyto okolnosti jednoznačně objektivizovat, jak vyplývá i z odlišných závěrů v rozhodnutích, na něž obviněný v dovolání poukázal. Vždy však záleží na tom, za jakých podmínek, a v jakých souvislostech k předmětnému činu došlo. V zásadě proto není vyloučeno, aby byl čin posouzen jako přečin maření úředního rozhodnutí a vykázán podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku v případě i jednorázové nedodržení povinnosti, která je rozhodnutím zakázána. Významné je totiž to, že se u tohoto přečinu nevyžaduje opakované nebo soustavné jednání pachatele spočívající v řízení motorového vozidla v době výkonu zákazu činnosti, jímž mu toto řízení bylo zakázáno (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2003, sp. zn. 7 Tdo 622/2003, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu roč. 2004, s. v. 26 pod č. T 629). Rozhodné pro to, aby bylo toto jednotlivé porušení vysloveného zákazu posouzeno jako uvedený přečin, je intenzita tohoto činu, a toho, jak závažné bylo porušení takto vysloveného zákazu.

V projednávané věci je objektivní stránka činu založena na tom, že byla vykonávána činnost spočívající v řízení motorových vozidel osobou, které byl výkon této činnosti zakázán proto, že již v minulosti jednala v rozporu s pravidly silničního provozu a prokázala v tomto směru svou nezpůsobilost. Ze skutkových zjištění soudu prvního stupně vyplývá, že obviněný, ačkoli mu byl výkon řízení motorových vozidel zakázán rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 26. 9. 2007, sp. zn. 1 T 127/2007 (s právní mocí od dne 13. 10. 2007), na dobu čtyř let, tento zákaz nerespektoval a porušil ho tím, že dne 17. 12. 2010 kolem 22.50 hodin řídil v J. osobní motorové vozidlo.

Podle odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně obviněný naplnil znaky uvedeného přečinu a neshledal žádné skutečnosti, které by tuto právní kvalifikaci zpochybnily, když v rámci uloženého trestu zohlednil, že obviněný byl v minulosti před soud postaven celkem v sedmi případech. Odvolací soud k obdobným námitkám obviněným uplatněným v odvolání uvedený závěr soudu prvního stupně shledal správným a rozvedl jej o úvahu, že „posuzované jednání není u obviněného ojedinělým či prvním porušením zákona, ale jedná se o osobu, která ze sedmi odsouzení byla třikrát soudně trestána pro stejnorodou trestnou činnost“. Uvedenou skutečnost zhodnotil tak, že „svědčí o tom, že obviněný soustavně a opakovaně nerespektuje předchozí soudní rozhodnutí, což společenskou škodlivost jeho jednání podstatně zvyšuje“.

Nejvyšší soud se s tímto závěrem odvolacího soudu ztotožnil a v souladu s ním považuje za nutné navíc zdůraznit, že koresponduje s pojetím zásady subsidiarity trestní represe, jak je vyjádřena v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle něhož lze trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Tím je vyjádřena zásada, že trestní právo, a tedy trestněprávní kvalifikaci určitého jednání jako trestného činu je třeba považovat za ultima ratio, tj. nejzazší řešení, krajní prostředek, který lze použít jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu (srov. mimo jiné např. náleží Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2004, sp. zn. I. ÚS 4/2004, uveřejněný pod č. 42 ve sv. 32. Sb. nález. a usn. Ústavního soudu, apod).

Pojem společenská škodlivost činu se vztahuje ke spáchanému činu, který zasáhl zájmy chráněné trestním zákonem, a v tomto smyslu je tedy poškodil, a navazuje i na další pojmy použité v trestním zákoníku. Je určována především intenzitou naplnění jak vlastní povahy činu, tak jeho závažností.

S ohledem na skutečnosti, které se v dané věci posuzují, je zřejmé, že jde o případ, který je nutné

považovat nejen co do naplnění formálních znaků skutkové podstaty přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, které však se zřetelem i na uplatněné námitky jakoukoliv polemiku nevyvolávají, tak zejména i co do intenzity jeho škodlivosti, tj. toho, zda jsou se zřetelem na povahu a závažnost tohoto činu splněny podmínky pro uplatnění trestní represe, tedy, že nejde o případ „ultima ratio“, jenž by použití trestního zákoníku v daném případě vylučoval.

Pokud jde o povahu a závažnost činu (srov. § 39 odst. 2 tr. zákoníku), ta představuje hlavní a neopomenutelné kritérium, protože zahrnuje nejširší okruh skutečností charakterizujících trestný čin a jeho pachatele, přičemž je to právě trestný čin, který je základem trestní odpovědnosti a za jehož spáchání je ukládán trest. Nutno je ovšem přihlížet i ke všem ostatním hlediskům, byť se částečně překrývají. Tím, že jsou tyto další okolnosti uvedeny zvláště vedle povahy a závažnosti spáchaného trestného činu, trestní zákoník naznačuje, že jde o takové okolnosti, které nejsou zahrnuty v hledisku vycházejícím z povahy a závažnosti trestného činu a neovlivňují jeho určení. Zvláštnosti povahy a závažnosti daného trestného činu je třeba posoudit z hlediska zvláštností pachatele, jeho pohnutek, záměrů či cílů, míry zavinění, způsobu provedení trestného činu, jeho následků, objektu i okolností činu a popřípadě i podle společenské situace. Povahu trestného činu určují především zákonné znaky té skutkové podstaty, která byla tímto činem naplněna (zejména druh a význam porušeného nebo ohroženého zájmu chráněného trestním zákonem, jednání charakterizující objektivní stránku trestného činu, forma zavinění), a dále též konkrétní okolnosti, za nichž byl čin spáchán (způsob provedení činu, pohnutka, záměr nebo cíl pachatele a míra jeho zavinění, druh a okruh způsobených následků, existence okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, polehčujících a přitěžujících okolností). Závažnost trestného činu pak vyplývá zejména z toho, s jakou intenzitou, v jaké výši nebo v jakém rozsahu byly naplněny jednotlivé znaky trestného činu, o jak typově závažný trestný čin jde, jak významné okolnosti charakterizují pachatele, jak intenzivně byly naplněny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, polehčující a přitěžující okolnosti, kolik takových okolností pachatel naplnil atd. (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, 437 s.)

Nejvyšší soud s ohledem na uvedené zásady vyplývající z ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, posuzované na podkladě konkrétně zjištěných skutečností se ztotožnil s tím, že v projednávaném případě, i když se jednalo jen o jednu jízdu, jíž obviněný v rámci vysloveného zákazu řízení motorových vozidel vykonal, je opodstatněně postaven před soud, a důvodně byl i v tomto činu shledán přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a nikoliv jen přestupek. K tomuto názoru dospěl Nejvyšší soud na podkladě stejných úvah, jež zvažoval i odvolací soud. Především je to osoba pachatele, která intenzitu tohoto, byť jinak méně závažného jednání, navyšuje a zesiluje. Jak totiž zmínil odvolací soud, obviněný před tím, než mu byl rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 26. 9. 2007, sp. zn. 1 T 127/2007, uložen trest zákazu činnosti řízení motorových vozidel na dobu čtyř let, který obviněný zkoumaným činem porušil, byl podle obsahu rejstříku trestů (viz strana 22 spisu) odsouzen za obdobný čin již dříve ve třech případech. Jednak rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 16. 10. 2006, sp. zn. 11 T 157/2006, pro trestný čin podle § 180d tr. zák. a trestný čin podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. mimo jiné k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel v trvání dvou roků, které vykonal dne 27. 11. 2010. Rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 12. 6. 2007, sp. zn. 3 T 44/2007, pro trestný čin podle § 180d tr. zák. a § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. byl odsouzen též k trestu zákazu řízení motorových vozidel v trvání dvou roků. Tento trest byl zrušen v rámci souhrnného trestu, který byl obviněnému uložen rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 16. 7. 2007, sp. zn. 2 T 94/2007, pro jinou trestnou činnost, a mimo jiné mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v trvání dvou roků.

Z uvedeného přehledu je patrné, že obviněný je osobou, která nikdy nevladla řidičský průkaz, a i přes tuto skutečnost se opakovaně, lze říci i soustavně, dopouští trestných činů, i přes předchozí

odsouzení, a to i kromě trestu zákazu činnosti, i k výraznějším trestům spojeným i s odnětím svobody. Tyto skutečnosti svědčí o zatvrzelosti obviněného a trvalém nerespektování soudních rozhodnutí, a nedodržování povinností, které z nich pro obviněného vyplývají.

Kromě těchto skutečností, které významně zvyšují závažnost činu obviněného je nutné zmínit i to, že obviněný čin spáchal v noční době v zimním období, což jsou další skutečnosti, které škodlivost činu zvyšují.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že přestože obviněný jednorázově porušil zákaz výkonu činnosti mu uložený soudním rozhodnutím, vzhledem k tomu, že byly shledány další skutečnosti, které se se zřetelem na povahu a závažnost tohoto činu nevylučují uplatnění trestní represe, ale naopak zvyšují intenzitu činu, který by bylo jinak možné považovat za méně závažný, jsou naplněny znaky přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a nelze v tomto případě použít princip „ultima ratio“.

Dovolací soud se z těchto důvodů ztotožnil s rozhodnutími soudů obou stupňů, jež považuje za správná a v souladu se zákonem. Dovolání obviněného L. J., podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, neboť bylo zjevně neopodstatněné.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)